

LP.	Institucja zgłaszająca	nr uwagi na formularzu	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza RPO - Lubuskie 2020 lub RPO - Lubuskie 2020, rozdział 8.9)	treść uwagi	odniesienie Instytucji Zarządzającej	zostanie uwzględniona uwaga (tak, nie)	sposób uwzględnienia
1	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim		RPO - Lubuskie 2020	Jak wynika z treści opiniowanego dokumentu, niektóre działania istotne dla rozwoju województwa lubuskiego, a mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko województwa lubuskiego, będą mogły być realizowane pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań zapobiegawczych i minimalizujących. Analiza projektu "RPO-Lubuskie 2020" pozwoliła na stwierdzenie, że Program w dużym stopniu przyczynia się do wdrażania zasady zrównoważonego rozwoju. Niemniej jednak Prognoza oddziaływania na środowisko słusznie proponuje jako wariant alternatywny - rozszerzenie niektórych zapisów, dzięki którym aspekt środowiskowo-przyrodniczy zostanie pełniej ujęty. Rozwiązania alternatywne Prognozy w stosunku do zapisów "RPO-Lubuskie 2020" dotyczą: bezpośredniego wskazania na ekoinnowacje oraz uwzględnienia zabiegów ochrony przeciwpowodziowej zgodnej z ochroną przyrody (kryteria wyboru projektów).	Rekomendacje zawarte w dokumencie Prognoza oddziaływania na środowisko Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 dotyczące rozwiązań alternatywnych oraz propozycji wskaźników środowiskowych zostaną uwzględnione na etapie tworzenia Uszczegółowienia do RPO – Lubuskie 2020.	tak	Rekomenduje się wprowadzenie wspomnianych propozycji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko.
2	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim		RPO - Lubuskie 2020	W Prognozie oddziaływania na środowisko przeprowadzono analizę systemu monitoringu zaproponowanego w "RPO Lubuskie 2020" i zaproponowano wprowadzenie na etapie uszczegółowienia Programu kilku zmian, w tym zmian wskaźników na inne. Większość z zaproponowanych w prognozie wskaźników znajduje się na Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych, część z nich to tzw. common indicators zaproponowane przez UE, oprócz nich dodano także nowy wskaźnik: "kubatura zmodernizowanych energetycznie budynków [m ³], który bardziej precyzyjnie oddaje zaplanowany do osiągnięcia efekt ekologiczny (zamiast wskaźnika: "liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.]". Zdaniem organu opiniującego, zaproponowane przez autorów prognozy zmiany i uzupełnienia, do których odnszą się dwa powyższe akapity niniejszej opinii (rozwiązania alternatywne i wskaźniki środowiskowe), powinny zpestac uwzględnione w ostatecznym uszczegółowieniu do RPO – Lubuskie 2020.	Rekomendacje zawarte w dokumencie Prognoza oddziaływania na środowisko Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 dotyczące rozwiązań alternatywnych oraz propozycji wskaźników środowiskowych zostaną uwzględnione na etapie tworzenia Uszczegółowienia do RPO – Lubuskie 2020.	tak	Rekomenduje się wprowadzenie wspomnianych propozycji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko.
3	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim		Prognoza RPO Lubuskie 2020	Pismem z dnia 14 maja 2013r., znak: WOOS-I-411.72.2013.DT Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., na wniosek organu opracowującego dokument „RPO - Lubuskie 2020”, uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie, zwracając uwagę na wynikającą ze specyficznego nadgranicznego położenia i dotychczasowych doświadczeń potrzebę właściwego opisu oddziaływań o charakterze transgranicznym. Intencją tut. organu było takie możliwie precyzyjne sformułowanie istotnych zagadnień w prognozie, aby strona narażona mogła jednoznacznie określić swoje stanowisko co do ewentualnego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko o charakterze transgranicznym. Przy czym „precyzyja” ta miałaby się odnosić, nie do konkretnych parametrów opisujących wielkość i charakter oddziaływania (kilogramów, kilometrów, sztuk czy procentów - na co będzie miejsce, jak słusznie zauważają autorzy prognozy, na etapie oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć), ale do porównywalnych stopniem ogólności wniosków do „RPO - Lubuskie 2020”. Zapewniających stroną narażoną o właściwej trosce podejścia do zagadnień ewentualnego transgranicznego oddziaływania. Na przykład, takim wnioskiem z prognozy do dokumentu głównego „RPO - Lubuskie 2020” mógłby być wniosek o „wprowadzenie zasady unikania oddziaływania o charakterze transgranicznym, jako dodatkowego kryterium wyboru przedsięwzięć w ramach realizacji priorytetów inwestycyjnych w obrębie poszczególnych osi priorytetowych”. W rozdziale 8.9. Informacje o możliwym transgranicznym	W zakresie doprecyzowania rozdziału prognozy, dotyczącego oddziaływania o charakterze transgranicznym wprowadzono następujące zmiany. Rozdział 8.9. uzupełniono o przeprowadzenie analizy innych prognoz oddziaływania na środowisko dokumentów strategicznych pod kątem działań które będą wspierane również przez realizację RPO – Lubuskie 2020. Analiza ta wykazała brak oddziaływań transgranicznych. Jedynie Prognoza do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego wykazała taki wpływ. Jednak odnosił się on do działań: "- modernizacja drogi wodnej E-30 na odcinku biegnącym wzdłuż zachodniej granicy może potencjalnie wpłynąć na jakość gleb i wód po stronie niemieckiej. Jest to odcinek Odry: od ujścia Nysy Łużyckiej do Odry - do granicy z woj. zachodniopomorskim. - budowa przeprawy mostowej na Odrze (wraz z drogami dojazdowymi - obwodnica północna) w granicznym przejściu MDW E-70, - budowa przeprawy mostowej na Odrze (wraz z drogami dojazdowymi - obwodnica północna) w Kostrzynie, - modernizacja w granicznym przejściu drogi krajowej 18: Olszyna - Forst, - modernizacja w granicznym przejściu drogi krajowej 22: Kostrzyn - budowa nowoczesnych systemowych źródeł wytwórczych, w tym planowanej elektrowni wykorzystującej złoża węgla brunatnego w rejonie Gubin-Brody; (...)." Żadne z powyższych działań nie będzie realizowane w ramach "RPO - Lubuskie 2020".	częściowo	Rozdział 8.9. uzupełniono o wyjaśnienie analiz innych prognoz oddziaływania na środowisko, dokumentów strategicznych, które będą wspierane przez realizację RPO. Analiza ta wykazała brak oddziaływań transgranicznych. Jedynie Prognoza do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego wykazała taki wpływ. Jendak odnosił się on do działań: "- modernizacja drogi wodnej E-30 na odcinku biegnącym wzdłuż zachodniej granicy może potencjalnie wpłynąć na jakość gleb i wód po stronie niemieckiej. Jest to odcinek Odry: od ujścia Nysy Łużyckiej do Odry - do granicy z woj. zachodniopomorskim. - budowa przeprawy mostowej na Odrze (wraz z drogami dojazdowymi - obwodnica północna) w Kostrzynie, - modernizacja w granicznym przejściu drogi krajowej 18: Olszyna - Forst, - modernizacja w granicznym przejściu drogi krajowej 22: Kostrzyn - budowa nowoczesnych systemowych źródeł wytwórczych, w tym planowanej elektrowni wykorzystującej złoża węgla brunatnego w rejonie Gubin-Brody; (...)." Żadne z powyższych działań nie zostało jednak ujęte do wsparcia w "RPO - Lubuskie 2020". Analiza działań ujętych w "RPO-Lubuskie 2020" nie wykazała aby miały one znaczący transgraniczny wpływ. Również analiza wstępnej listy projektów strategicznych nie wykazała takiego wpływu. Bardziej szczegółowa analiza nie była możliwa, ponieważ RPO na tym etapie jest dokumentem bardziej ogólnym, bez wskazania dokładnego typu projektów, jego wielkości i lokalizacji. Szczegółowa analiza projektów będzie możliwa na etapie uzyskiwania stosownych decyzji administracyjnych, kiedy znana jest dokładna lokalizacja i zakres podejmowanych zamierzeń inwestycyjnych.

4		Prognoza RPO Lubuskie 2020	<p>Na wstępie chciałbym zwrócić uwagę, że konsultowany obecnie dokument Prognozy oddziaływania na środowisko nie zawiera zmian ujętych w trzecim projekcie RPO-L2020 z 10 marca 2014 r. Przypomnę, że w dokumencie tym między innymi uzupełniono tabelę wskaźników realizacji, która była elementem przeprowadzonych badań w zakresie prognozy oddziaływania na środowisko. W mojej ocenie, należałoby rozważyć przedłożenie do konsultacji społecznych aktualnego projektu RPO-L2020 z 10 marca 2014 r. wraz z aktualną Prognozą oddziaływania na środowisko.</p>	<p>W odniesieniu do uwagi dotyczącej przedstawienia do konsultacji projektu RPO - L2020 z 10 marca 2014 r. informuję, iż przesłana do opiniowania i konsultacji społecznych Prognoza oddziaływania na środowisko odnosiła się do wersji RPO - Lubuskie 2020 najbardziej aktualnej na ten czas tj. z dnia 14 lutego 2014 r. (ponieważ dokument Prognozy został poddany opiniowaniu oraz konsultacjom społecznym w dniu 3 marca 2014 r. niemożliwym było, aby uwzględniał on zmiany zawarte w RPO – Lubuskie 2020 z dnia 10 marca). Należy jednak zwrócić uwagę, iż zmiany dokonane w trzeciej wersji projektu Programu nie wpływają na zakres wsparcia ujęty w poprzedniej (dołączonej) do Prognozy OOS) wersji Programu. Niemniej jednak do momentu zakończenia prac dokument Prognozy zostanie dostosowany do najbardziej aktualnej wersji RPO - Lubuskie 2020.</p>	tak	<p>Przesłana do opiniowania i konsultacji społecznych Prognoza oddziaływania na środowisko odnosiła się do wersji RPO-Lubuskie 2020 najbardziej aktualnej na ten czas tj z dnia 14 lutego 2014 r. (ponieważ dokument Prognozy został poddany opiniowaniu oraz konsultacjom społecznym w dniu 3 marca 2014 r niemożliwym było aby uwzględniał on zmiany zawarte w RPO z dnia 10 marca). Dokument Prognozy zostanie zmieniony zgodnie z najbardziej aktualna wersja RPO-Lubuskie 2020.</p>
Wojewoda Lubuski	5	Prognoza RPO Lubuskie 2020	<p>Dodatkowo wątpliwości budzi sposób przedstawienia danych w rozdziale 8.9 informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko. Wydaje się, że ze względu na nadgraniczne położenie naszego województwa, ta część dokumentu wymaga szczególnie wnikliwej analizy oddziaływań o charakterze transgranicznym. Przygotowana Prognoza oddziaływania na środowisko nie wskazała potrzeby przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania. W uzasadnieniu autorzy dokumentu wskazują, że: „planowane do dofinansowania projekty inwestycyjne nie powinny oddziaływać na kraje sąsiednie” oraz „zidentyfikowanie natury i skali ewentualnych oddziaływań transgranicznych RPO-Lubuskie 2020 jest niezwykle trudne (...) z uwagi na brak określonej listy projektów strategicznych”. Trudno zgodzić się z tą opinią. Zwłaszcza, że na opublikowanej przez Marszałka Województwa liście kluczowych inwestycji w perspektywie finansowej 2014-2020, przewidyuje się projekty, które mają charakter transgraniczny.</p>	<p>W odniesieniu do uwagi o konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania. Rozdział 8.9. uzupełniono o przeprowadzenie analizy innych prognoz oddziaływania na środowisko dokumentów strategicznych pod kątem działań, które będą wspierane również przez realizację RPO – Lubuskie 2020. Analiza ta wykazała brak oddziaływań transgranicznych. Jedyne Prognoza do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego wykazała taki wpływ. Jednak odnosił się on do działań planowanych do realizacji ze środków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Natomiast w odniesieniu do projektów strategicznych prezentowanych podczas konsultacji społecznych RPO – Lubuskie 2020, należy zaznaczyć, że jest to propozycja, która wciąż podlega analizie. Wśród 13 wymienionej na niej projektów jedynie Rozwój Transportu Drogowego oraz Rozwój Transportu Kolejowego może nieść pewne zagrożenie.</p>	częściowo	<p>W odniesieniu do uwagi o konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania. Rozdział 8.9. uzupełniono o przeprowadzenie analizy innych prognoz oddziaływania na środowisko dokumentów strategicznych pod kątem działań, które będą wspierane również przez realizację RPO – Lubuskie 2020. Analiza ta wykazała brak oddziaływań transgranicznych. Jedyne Prognoza do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego wykazała taki wpływ. Jednak odnosił się on do działań planowanych do realizacji ze środków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Natomiast w odniesieniu do projektów strategicznych prezentowanych podczas konsultacji społecznych RPO – Lubuskie 2020, należy zaznaczyć, że jest to propozycja, która wciąż podlega analizie. Wśród 13 wymienionej na niej projektów jedynie Rozwój Transportu Drogowego oraz Rozwój Transportu Kolejowego może nieść pewne zagrożenie. Dlatego też analizie poddano wstępną listę projektów strategicznych związanych z modernizacją dróg oraz budową obwodnic pod kątem ich potencjalnego oddziaływania transgranicznego. Badanie to wskazuje, iż ich realizacja nie będzie nieść za sobą znaczącego oddziaływania transgranicznego, ponieważ działania te polegać będą głównie na modernizacji istniejących dróg, co już samo w sobie jest mniej obciążające dla środowiska. Ponadto lokalizacja tych inwestycji wskazuje, iż takie oddziaływanie na środowisko kraju sąsiedniego nie wystąpi – odcinki dróg przewidziane do wsparcia w ramach RPO - Lubuskie 2020 znajdują się w znacznej odległości od granic kraju (kilkanaście, kilkadziesiąt kilometrów). Podobna sytuacja istnieje w odniesieniu do 2 projektów związanych z modernizacją linii kolejowych. Proponowane do realizacji zadania tj. „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowych 275 na odcinku Miłkowice – Żagań oraz linii 14 na odcinku Żagań – Żary – Forst” oraz „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowych 203 na odcinku Krzyż – Gorzów Wlkp. – Kostrzyn nad Odrą” stanowią jedynie modernizację już istniejących linii, co w efekcie wpłynie na zmniejszenie ich oddziaływania na środowisko. W tym miejscu należy podkreślić, iż oba zadania stanowią kluczowe inwestycje regionalne określone w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020. W trakcie prac związanych z Prognozą Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 analizą objęto również projekty kluczowe, w tym dwa omawiane zadania kolejowe. Analiza nie wykazała oddziaływania transgranicznego tych projektów.</p>
Wojewoda Lubuski			cd	<p>Dlatego też analizie poddano wstępną listę projektów strategicznych związanych z modernizacją dróg oraz budową obwodnic pod kątem ich potencjalnego oddziaływania transgranicznego. Badanie to wskazuje, iż ich realizacja nie będzie nieść za sobą znaczącego oddziaływania transgranicznego, ponieważ działania te polegać będą głównie na modernizacji istniejących dróg, co już samo w sobie jest mniej obciążające dla środowiska. Ponadto lokalizacja tych inwestycji wskazuje, iż takie oddziaływanie na środowisko kraju sąsiedniego nie wystąpi – odcinki dróg przewidziane do wsparcia w ramach RPO - Lubuskie 2020 znajdują się w znacznej odległości od granic kraju (kilkanaście, kilkadziesiąt kilometrów). Podobna sytuacja istnieje w odniesieniu do 2 projektów związanych z modernizacją linii kolejowych. Proponowane do realizacji zadania tj. „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowych 275 na odcinku Miłkowice – Żagań oraz linii 14 na odcinku Żagań – Żary – Forst” oraz „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowych 203 na odcinku Krzyż – Gorzów Wlkp. – Kostrzyn nad Odrą” stanowią jedynie modernizację już istniejących linii, co w efekcie wpłynie na zmniejszenie ich oddziaływania na środowisko. W tym miejscu należy podkreślić, iż oba zadania stanowią kluczowe inwestycje regionalne określone w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020. W trakcie prac związanych z Prognozą Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 analizą objęto również projekty kluczowe, w tym dwa omawiane zadania kolejowe. Analiza nie wykazała oddziaływania</p>	częściowo	<p>cd. Działania o charakterze transgranicznym ze wspomnianej listy według Prognozy oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 miały jedynie: "- modernizacja drogi wodnej E-30 na odcinku biegnącym wzdłuż zachodniej granicy może potencjalnie wpłynąć na jakość gleb i wod postronnie niemieckiej. Jest to odcinek Odry: od ujścia Nysy tużyckiej do Odry - do granicy z woj. zachodniopomorskim. - budowa drogi wodnej w granicznym przejściu MOW E-70, - budowa przeprawy mostowej na Odrze (wraz z drogami dojazdowymi -obwodnica północna) w Kostrzynie, - modernizacja w granicznym przejściu drogi krajowej 18: Olszyna -Forst, - modernizacja w granicznym przejściu drogi krajowej 22: Kostrzyn - budowa nowoczesnych systemowych źródeł wytwórczych, w tym planowanej elektrowni wykorzystującej złoza węgla brunatnego w rejonie Gubin-Brody; (...)." Żadna z powyższych inwestycji nie jest ujęta w ramach RPO-Lubuskie 2020. Inwestycje obejmujące modernizację dróg krajowych oraz przepraw mostowych jak również modernizacja drogi wodnej będą realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko a nie w ramach RPO. Również RPO-Lubuskie 2020 nie przewiduje budowy nowoczesnych systemowych źródeł wytwórczych, w tym planowanej elektrowni wykorzystującej złoza węgla brunatnego Z tego względu twórcza Prognozy nie widzi na obecnym etapie RPO (a Prognoza odnosi się do konkretnych wersji dokumentu) aby realizacja RP-Lubuskie 2020 miała charakter transgraniczny.</p>

	Wojewoda 6 Lubuski	Prognoza RPO Lubuskie 2020	<p>Chciałbym również zwrócić uwagę, że korekty wymaga informacja zawarta w rozdziale 2.2 <i>Przedmiot prognozy(...)</i>, w którym autorzy dokumentu powołują się na zapisy uchylonego <i>Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r.</i></p>	<p>W odniesieniu do uwagi dotyczącej korekty informacji zawartej w rozdziale 2.2 <i>Przedmiot prognozy(...)</i>, w którym autorzy dokumentu powołują się na zapisy uchylonego <i>Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r.</i> informuję, iż zmieniono zapis na następujący:</p> <p>"Dokument ten został przygotowany w oparciu o następujące dokumenty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▣ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego nas rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (dalej jako: rozporządzenie ramowe), ▣ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006, ▣ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 	tak	<p>Zmieniono zapis na następujący:</p> <p>"Dokument ten został przygotowany w oparciu o następujące dokumenty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego nas rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (dalej jako: rozporządzenie ramowe), • Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006, • Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006."
--	-----------------------	-------------------------------	--	--	-----	--